

In het centrum van 's-Hertogenbosch ontwierp MTD de weldadige buitenruimte van het Museumkwartier. Straks kun je de musea ook met een bootje bereiken.

Zicht op de heringerichte binnentuin vanuit de nieuwe
glazen verbindingsgang tussen het Noordbrabants Museum
en het Stedelijk Museum. (Ontwerp: Bierman Henket)

Het Museumkwartier is pas helemaal af als vóór de entree van het Noordbrabants Museum de Binnendieze is open gegraven en het kwartier per boot kan worden bereikt. Links Het inrichtingsplan hecht de voorheen nogal uiteenlopende buitenruimten – plein, straten, binnentuin en patio – op een vanzelfsprekende wijze aan een.

Eén plus één is drie in 's-Hertogenbosch. Hier leverde het samenbrengen van het Noordbrabants Museum en Stedelijk Museum op één locatie meer op dan een museumcomplex – het werd een museumkwartier. MTD maakte een inrichtingsplan. Volgens de selectiecommissie voegen de landschapsarchitecten de voorheen nogal uiteenlopende buitenruimten prachtig aan een en hechten daarmee het museumkwartier aan de historische binnenstad van 's-Hertogenbosch. Binnentuinen, entreepleinen, patio's, aanlooproutes, waterroutes en een horecaterras zijn de onderdelen van het vakkundig vormgegeven geheel. Naast het maken van een

inrichtingsplan verzorgden de landschapsarchitecten de bestekvoorbereiding en het toezicht bij de uitvoering.

De locatie was niet nieuw voor het bureau. MTD-directeur Frank Meijer – toen nog ontwerper bij MTD-voorganger Buys en Van der Vliet – ontwierp al in 1989 aan de museumtuin toen de uitbreiding van het Noordbrabants Museum gestalte kreeg naar ontwerp van Wim Quist. Nu was het uitgangspunt van MTD bij het vormgeven van het Museumkwartier om de beeldbepalende elementen uit het oorspronkelijke ontwerp te behouden, zoals de golvende grasmatten, het gewelfde klimopveld

en als belangrijkste de aanwezige monumentale bomen. Ingrepen mogen dan subtiel zijn en voor de leek misschien weinig opvallend, ze hebben groot effect, ook voor de argeloze voorbijganger. Een goed voorbeeld van deze werkwijze is te zien in het gazon van de museumtuin. Door een keermuur toe te voegen ontstond een hoogteverschil waardoor het gras een stukje opgetild kon worden. De welving die zo ontstaat zorgt ervoor dat de bezoeker het gevoel krijgt dat het gras oneindig doorgaat. Kleine ingreep, groot effect. Ook de vormgeving van het meubilair bewijst de precieze ontwerpblik van MTD. Een sculpturale bank van Belgisch hardsteen die

aan het wandelpad staat, voegt zich mooi in het terrein. Even verderop steekt een patroon van natuurstenen keien in vierkantjes boven het gras uit. Het gras loopt tussen de stenen door. Voor de bezoeker van de binnentuin levert dat een zacht, natuurlijk beeld op. Tegelijk is het pad heel stevig om het transport van allerlei kunstwerken mogelijk te maken.

Vanaf het terras is het mooi uitzicht op de buitenbeeldencollectie. Het is een cadeau aan de stad dat binnentuin en terras nu publiek toegankelijk zijn, ook voor wie geen museumkaartje heeft. Met de laatste plannen heeft de museumtuin vier door museale gebouwen

Entreeplein van het Noordbrabants Museum. De buitenruimte is sober ingericht en voegt zich naadloos in de stad.

Onder Net om de hoek bij de entree van het Stedelijk Museum is een besloten pleintje. De bestaande beplanting werd in het ontwerp behouden.

De binnentuin kreeg door de nieuwe verbinding vleugel vier wanden, maar tuin en terras zijn nu wel publiek toegankelijk. Het gazon lijkt door de welving oneindig door te lopen.

Materiaalgebruik en ontwerp zorgen voor samenhang. Hier de kleine patiotuin van het Noordbrabants museum.

Vierkante natuurstenen vormen een rustig en stevig pad over het gazon voor het transport van kunstwerken. Een keermuurtje achter 'Eva in bekoring' zorgt voor

hoogteverschil, waardoor het gazon groter lijkt. De banken aan het wandelpad zijn gemaakt van gestapeld Belgisch hardsteen.

begrensdde zijden gekregen. Architectenbureau Bierman Henket architecten, dat de nieuwbouw van het Stedelijk Museum ontwierp, maakte daartoe een glazen verbindingsgang tussen beide musea. Deze vormt de echo van de transparante gaanderij aan de overzijde. Bij het vallen van de avond wordt de binnentuin via deze glazen wanden aangelicht.

De kwaliteit van het plan is al voelbaar bij het naderen van de musea. De bestrating, perfecte afwerking en hoogwaardige materialisering kondigen aan dat je het Museumkwartier in wandelt. Anders dan in steden als Bilbao of Amsterdam voegt het museumkwartier geen iconisch spektakel toe aan de stad. Nergens hebben de ontwerpers zich laten verleiden tot grote gebaren. Juist omdat niet groots is uitgekapt is het Museumkwartier een stukje stad geworden dat naadloos past in dit gedeelte van

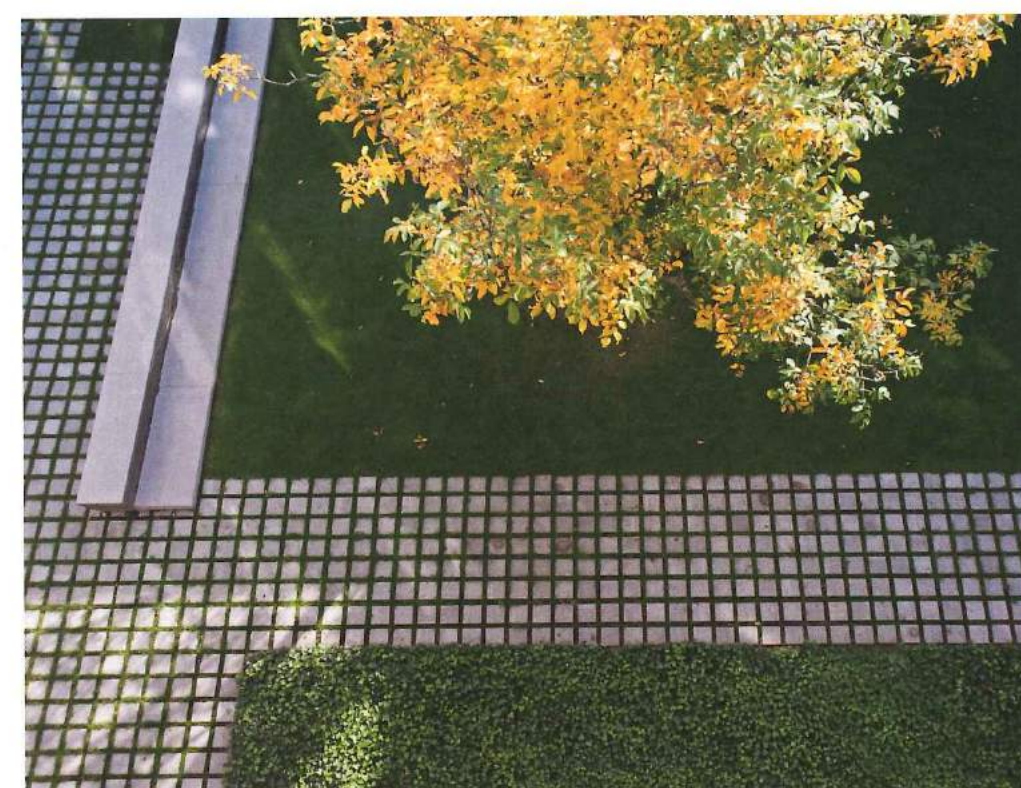
's-Hertogenbosch. Het kwartier ligt niet op de drukste looproute in het centrum, maar in een wat rustiger gedeelte van de binnenstad waar ook volop gewoond wordt. De gevel van de nieuwbouw van het Stedelijk Museum bevindt zich in De Mortel, een smalle en rustige Bossche straat; absoluut geen publiekstrekker. Terwijl de musea en woningen uitgevoerd zijn in uiteenlopende bouwstijlen, is de buitenruimte sober, consequent en gewoonweg steengoed ontworpen. MTD bedacht pleinen, patio's en tuinen waar mensen even kunnen bijkomen van de stadse drukte. De selectiecommissie prijst dat de ingrepen zo onnadrukkelijk zijn gedaan. Bureau MTD, dat jarenlang ervaring heeft met het werken aan de openbare ruimte van 's-Hertogenbosch toont zich eigentijds, maar vanuit een traditie. De commissie is ook ingenomen met het ontwerpidee om aan

het entreeplein van het Noordbrabants Museum de Binnendieze open te graven. In 2015 zal ook deze ingreep klaar zijn en kun je per boot het museum bereiken – een eerbetoon aan het Jeroen Bosch-jaar 2016.

Marieke Berkens

Doorsnede van de gebouwen met in het midden de nieuwe verbindingsgang tussen de twee musea en daarvoor enkele van de monumentale bomen in het gebied.

Pad van natuurstenen keien: stevig, maar met een zachte uitstraling.